

Годишен абонамент:

За България 80 лв.
За странство 160 лв.
За Америка 2 дол.

ОБЯВЛЕНИЯ:

2 лева кв. см.

Брой 1 левъ

ОБЪДЕНЪ СЛЕДПРАЗНИЧЕНЪ ВЕСТНИКЪ ЗА НАЦИОНАЛНИ ВЪПРОСИ

Записване на абонаментитѣ се придружава съ сумата

Редактира комитетъ

Адресъ „Св. Добруджа“ — София

Отговоренъ редакторъ
Т. ХРИСТОВЪ

Праздника на добруджанци

За 12 августъ добруджанци се канятъ да отпразнуватъ най-тържествено празника на Ст. Караджа. А тамъ където е възможно да се падело на празненството общо-народенъ обликъ.

Защо добруджанци, а не само добруджанскитѣ българи трѣбва да празнуватъ деня на Караджата, това никой не обяснява. А това трѣбва да се знае.

Защото добруджанци не сж само българи. Добруджа, подобно на другитѣ балкански области, е съпъстроувътно население. И тамъ има българи, турци, руси, татари, евреи, и пр. Добруджанската организация, както се води и направлява за какво се бори? Да освободи само българитѣ ли и въ кои предѣли? Какво ще стане тогава съ другитѣ националности и въ предѣлитѣ на коя „освободена“ областъ ще останатъ тѣ?

Мисълта ни е, че Добруджа въ своитѣ географически и политически граници съ цѣлото си население се намира въ лапитѣ на една черна чокоишина, която по-малко или повече гнети всички националности. Инициативата за организирането на добруджанци срещу влашкия режимъ на насилие и денационализация, ако е българска, не следва, че борбата не обхваща и всички останали националности. То е въпросъ за предимство въ култура и национални качества, но въ никой случай за замѣстване на едно подтисничество съ друго.

Тази е тезата на Великия Добрудж. Съборъ отъ 1919 год. Тя изхожда отъ дълбокия смисълъ на живота и се осмислява отъ колективната борба на националноститѣ за скъсване веригитѣ на робството.

Сега се канятъ добруджанци да празнуватъ празника на Караджата. Дѣлата на Караджата сж изразъ на най-възвишени добродѣтели на българската нация за осъществение на народни идеали. Караджата е високия примѣръ, къмъ който трѣбва да се стрѣми всѣки подтиснатъ, особено младежътъ. Това сж кумири за под-

растващитѣ поколения. Но това сж дѣла отъ една друга епоха, — дѣла на единъ патриотизмъ съдържанието, на който се изчерпва съ освобождението на България.

Не сж ли сжщитѣ борци Раковски, Каравеловъ, Левски, Х. Димитъръ, Каблешковъ, Бенковски и др., които паднаха за свободата на България? Защо тогава да се чествува само Караджата, когато се знае, че и Левски, като него се е подвизавалъ въ Добруджа?

При новитѣ условия на кръстосване на много национални чувства и разнородни интереси обусловени отъ локаленъ и международенъ характеръ, разнороднитѣ националности, отъ дадена областъ, не могатъ еднакво да измѣрватъ значението на подобни национални герои.

Неужели тия герои не сж еднакви за българитѣ въ България и Македония? Защо тѣ да не ги чествуватъ? Защо македонцитѣ вмѣсто тия герои на миналата епоха, днесъ чествуватъ преди всичко Гоце Делчевъ, Даме Груевъ, Т. Александровъ и плеада паднали други за македонската свобода? Защото македонската организация е съ съзнанието за девизитѣ, които издигна въ последнитѣ години при значително измѣнили се условия и намѣри тѣхното въплотение въ тия именно свои паднали герои.

Това е вѣрно и за добруджанци, които издигнаха другъ отъ оная епоха лозунгъ за независима Добруджа въ рамкитѣ на Балканска Федерация — девизъ който примирява и обединява всички националности въ Добруджа и на Балканитѣ. Въплотение на това пропито съ дълбокъ смисълъ за времето съдържание, за борбитѣ на добруджанската организация е падналия въ името на сжщото знаме Дочо Михайловъ.

Българи, чествувайте Караджата, но вие добруджанци, надъ всичко дръжете високо знамето на Дочо Михайловъ, което е знаме на добруджанското освободително движение и за което той падна убитъ.

АДЪТЪ ВЪ ДОБРУДЖА

Приятелство или коварство. — Обискиратъ гоститѣ си. — Цинцаритѣ вилнеятъ. — Ангария кражби и обезчестявания. — И турцитѣ застрашени

Тутраканъ, 18.VII.928 г.

Кой ги влачи гоститѣ отъ България у насъ не знаемъ, ала всичкото това е една провокация. Що слушате тия власи? Не се ли убедихте още, че тѣ сж най-мръснитѣ, най-коварнитѣ и най-жестокитѣ. Пристигнаха на тутраканското пристанище двата парахода пълни съ народъ. Цѣли два часа ги държахъ. Пуснаха ги да слезатъ.

Обискираха ги.

Възмущението бѣше голѣмо. Имаше хора отъ селата. Отидоха да обкодятъ родини и имоти. Въ с. Антимово отидоха нѣколко души. Цѣла нощ шефътъ съ жандарми и караулджии обикалятъ и поставили засада въ всѣка къща, където имъ е дошълъ гостенинъ, да проверятъ кои хора отъ селото сж тамъ и да подслушватъ, какво се говори. Разбира се това се прави, за да ги изтезаватъ после. Сжщото е било и въ другитѣ села.

Въ всѣко сѣло се настаняватъ новодошли цинцари. Въ с. Антимово сж настанени около 20 семейства. Всѣко едно има отъ 8—12 члена. Която къща харесатъ въ нея се настаняватъ а стопанитѣ ги изпжждатъ въ

яхъритѣ и плѣвницитѣ. Селенитѣ сж по кърска работа.

Цинцаритѣ самовластно

влизатъ дене и ноще въ къщитѣ и крадатъ, каквото имъ падне: овце, шилета, кокошки, прасета, яйца, брашно, сливи, ябълки, круши макаръ, че сж още зелени и пр. Никой не смѣе да се обади и да протестира. Ако въ нѣкого не намѣрятъ овце, биятъ го защо нѣмалъ.

„Кога ќе бегате, да оставите куката на насъ. Хайде вървете на България. Тука е малка Македония. Тази земя е продадена на насъ и вие нѣмате право да продавате нищо“

Тѣ думатъ цинцаритѣ на нашитѣ селяне.

На 15 т. м. джандарми вдигатъ жителъ на с. Антимово Христо Ивановъ, чиито зетъ бѣше пристигналъ отъ България и го набиватъ на хорото предъ публичката, защото дошелъ зетъ му. И въ сжщия денъ недѣля го пращатъ на

ангрия да вози цинцари

въ с. Ходже-кой Силистренско. Една група цинцари отива въ къщата на Гено Ивановъ, когато той отсъствува. Жената веднага затворила вратата. Отворили я и обиратъ

къщата. Друга група цинцари отиватъ у Карамфил а Стоянова и посегнали да я изнасятъ. Надала викъ. Причатъ се хора и цинцаритѣ избѣгали. Сжщитѣ отиватъ въ къщата на Елена Стойкова вдовица, мжжа ѝ загиналъ съ отвлечениѣ въ Молдова. При нея имало две кошййки, които като видѣли, че цинцаритѣ влизатъ, избѣгали. Останала Елена Стойкова. Затворили вратата. Четирма отъ цинцаритѣ стоели вънъ и единъ по единъ се изреждали и изнасилвали нещастната жена.

По пжтя за силистренското шосе стигатъ две каруци пълни съ цинцари. Голѣмо е нагорнището. Каруцаритѣ сж турци. Тѣ слѣзоха отъ каруцитѣ. Цинцаритѣ не слизатъ — измжчиха кончетата. Едина отъ турцитѣ ме настигна и почна жаловно-жаловно да ми се оплаква: „бактисахме вече отъ тия цинцари. Тѣзи гдѣто ги возиме ходятъ да оглеждатъ селата, за да доведатъ много други цинцарски семейства. Сега идваме отъ Турски Кусуй. Отиваме да вземаме цинцарски семейства, за да ги настанятъ въ това село. Тука не се живѣе. Ще продаваме и ще бѣгаме въ Турция“.

Гражданинъ отъ Тутраканъ

Предъ важни събития въ Ромъния

Министерски промѣни. Регенството отговорно предъ народа

Преговоритѣ за ромъния заемъ за 40 милиарда леи сж свършени. Франция авансира 400 мил. франка или 2,300 милиона леи. Емисията ще се извърши презъ есенъта. Братияно се изморилъ и ще отстъпи м-вото на финанситѣ на Викторъ Антонеско, а ще запази само м-ръ председателското мѣсто. Понеже Титулеско настоява да му бжде приета оставката, на негово мѣсто ще бжде назначенъ сегашния м-ръ на земледѣлието Аржетояно. Братияно заминава въ странство и оставя м-ръ Дука да го замѣства.

Отъ друга страна нац. царанитѣ настояватъ правителството да бжде свалено. Ионъ Михалаке пристигналъ въ Букурешъ и веднага се състояло съвѣщание у дома на Маниу. Присѣтствуваха Мирто, Щере, Ионицеско, Кантакузино, Добреско, Магареско и др. и рѣшили да се обявятъ противъ сключения заемъ и да вржчатъ на регентитѣ изложение, съ което ще ги държатъ отговорни, че сж солидаризиратъ съ либералитѣ противъ народа

И немцитѣ

противъ ромъния гнетъ.

Берлинскитѣ въ „Локаль Анцайгеръ“ въ дълга статия остро критикува училищната политика на ромънското правителство спремо малцинствата въ Ромъния. Съ тая си политика, казва вестника, то дезорганизира училищата на немскитѣ малцинства и въпроса трѣбва да бжде отнесенъ въ О. Н.

Б. Р. Праздна работа. Та именно О. Н. въ своето сжществуване до сега е проявило не веднажъ такова именно разбирание за асимилирането на малцинствата. Единенъ фронтъ на всички подтиснати трѣбва срещу угнетителитѣ включая и тѣхното О. Н.

Ромънски диверсия

Извѣстниятъ македонски регентъ Н. Бацария излиза съ статия противъ пропагандата на българското д-во на О. Н. което съ брошури обвинявало жандармерията, войската, полицията и всички държавни власти и колонисти за лошия режимъ въ Добруджа.

За българскитѣ бандити, които сж виновни най-вече, казва Бацария, сжщото д-во нищо не поменавало. Сжщо той нищо не поменавало и за власята въ Видинско, Раховско

и др., които нѣматъ училища, а българитѣ въ Добруджа имали много. (?)

Такъвъ е общия влашки манталитетъ, билъ той на Бацария, Панграти, Джувара, Стойка, и въобще на цѣлата чокойска мафия. Съ тѣхъ българското д-во за О. Н. води преговори и се помирява, а режима на денационализация въ Добруджа слѣдва кресчендо. Заслужена е плѣсницата. Има ли кой да я разбере? Или кариеризма надъ всичко.

Полша и Германия

И тамъ пуши.

Спороветѣ между Германия и Полша се разрастватъ по въпроса за немскитѣ малцинства въ Полша и коридора.

Полското правителство е излѣзло съ специални административни мѣрки въ населяванитѣ съ немци области. Немската преса съзира въ тия нови мѣрки продължение на системата за денационализацията на немцитѣ.

Полското правителство смутено прави декларация, че тия административни мѣрки не визиратъ нѣмцитѣ. Нѣмската преса, обаче пише, че тия изявления на поляцитѣ ще добиятъ смисълъ само, когато изрично и ясно се създадатъ мѣрки за гарантиране на економическитѣ интереси на нѣмския елементъ въ Полша.

Процесът на Елзаскитъ автономисти

Ръчта на прокурора фашотъ. — Има ли комплотъ? — Пledoаринът на защитниците Жагле, Фурие и Клайнъ

IX

Прокурора Фашотъ ще говори. Залата е изпълнена с ураджийска публика.

Правейки алюзия на процеса възбуденъ отъ абата Хеги срещу в. „Le Journal“, прокурорътъ започна своята пledoария:

— Азъ му подадохъ (на Хеги) маслиново клонче, за него и за хората около него. Той не го пое, а само опръ пръстите си до него. И само осемъ дни следъ това той отпoчна подполната си дейностъ срещу Франция, но съ една голъма предпазливостъ. На всъжжде, обаче, неговата дирекция бѣше поставена въ сѣнка. Както виждате свещ. Хеги днесъ се явява само като свидетелъ. Той ви разправя отдалечъ за събрания, ала унищожилъ или е скриль своята кореспонденция и хвърля малко по-малко отровата си. Той е единъ отъ ония, които сѣятъ зародиша на смъртта, и твърде предпазливо остава на страна въ момента, когато наближи експлозията, която предизвиква. Днесъ френското правосъдие ще пресече пътя на лошите французи.

Прокурора се впусна въ историята на автономистическото движение, чието начало има споредъ него на 1917 г. и посочва какъ по това време, когато ставалъ очевиденъ успѣха на съглашенскитъ войски, германofilитъ отъ тритѣ окръга на Елзасъ и Лотарингия сж правили опити да попречатъ по всички възможни за тѣхъ пѣтища, възвръщанieto на тия области на Франция. Това движение бѣше подето отъ Лей, германски агентъ, казва прокурора, и посочва за всѣки единъ отъ подсъдимитъ фактитъ, въ които се обвиняватъ. Той се основава най-вече на кореспонденцията намираща се къмъ дѣлото, спира се по специално на д-ство „Ервиния“, което било основано съ чужди капитали и заключава, че имало комплотъ спрямо Франция отъ страна на всички подсъждими.

— Вие видѣхте, казва прокурора, връзкитъ на подсъдимитъ въ името на една обща цѣль

да се смѣни управлението

въ Елзасъ и Лотарингия и подбужданieto на гражданитъ единъ срещу други. Крайната тѣхна цѣль е възвръщането на тия области къмъ Германия по етапа на автономията. Получи ли се автономията, съ своитъ германски чиновници, съ немския езикъ, съ своята армия, утре ще произведатъ плебесцитъ, като тоя отъ 16 декемврий 1852 г. и ще отправятъ апелъ до О. Н.

Но какъ друго яче, тая малка областъ ще може да живѣе самостоятелно и спокойно между четире държави обградени съ митнически граници безъ излазъ на море, се пита прокурора. Ще се намѣрятъ ли дееспособни ръководящи хора въ Елзасъ, когато въ продължение на петдесетъ години елзасци сж били държани далечъ отъ ръководнитъ интелектуални и икономически постове? Франция се мжи, въпреки критиката на лошата преса да осигури едно добро бждеще.

Азъ казвамъ, че Елзасъ не може да съществува освенъ въ границитъ на Франция или Германия. Въ Франция т

днесъ се намира, отъ Германия тя едва що бѣше спасена, Грешкитъ на 1871 г. нѣма да се повторятъ и следователно отъ девиза „Елзасъ за елзасцитъ“ ще остане само единъ лекъ пушекъ донесенъ отъ Германия.

Обръщайки се къмъ подсъдимитъ, прокурора пита: вѣрвате ли, че въ голѣмото си болшинство елзасци, които мислятъ и размишляватъ, ще приематъ да станатъ жертва на вашитъ лудории? Трѣбва да четеме вестницитъ ви, за да се види какъ вие подготвяте гражданската и братска война. И вѣрвате ли, че Франция нѣма да се прече на помощъ на своитъ скжпи деца, виждайки ги въ опасностъ? Тя жертва цѣлта на своитъ млади сили, за да ги отърве отъ едно мръсно робство, което никой не е въ състояние да го опише. И следъ една такава

гражданска война

ще се дойде до международна война. Това ще бжде една червена светлина и касапница. Къмъ тая картина сж се стремели подсъдимитъ. Ние не го желаемъ и нѣма да го позволимъ. Правосъдието е спокойно, но то не спи. То действа днесъ, то ще действа утре, ако е необходимо. Хората си отиватъ, но правосъдието си остава. Правеете каквото щете, вие нѣма да го спрете. Нито заплашванията, нито оскърбленията нѣма да го спратъ. То е неподвижна скала, въ която се разбиватъ всички усилия.

Ние можеме да ви изправимъ да отговаряте предъ другъ сждъ, безъ сждебни заседатели, но не желаемъ. Ние ви изправихме да отговаряте предъ сждебни заседатели отъ елзасци. Ние дори пожелахме сждитъ да бждатъ въ болшинството си отъ Елзасъ и обръщайки се къмъ заседателитъ, прокурорътъ завършва: — французи заседатели, дентъ за васъ, за победата е дошелъ. Гласувайте за отечеството, противъ измѣната.

Залата ржкоплеска като въ циркъ.

Взема думата защитата.

Пръвъ говори адвокатъ Жагле: — Една сортирана публика служи за ураджии на г. прокурора. Противно на него азъ не съмъ дошелъ въ циркъ, да търся ржкоплѣсканията на публиката, а съмъ дошелъ да търся правосъдие и това ми стига. (Сжщата публика протестира, а председателя си прави удоволствие).

— Може би това е организирано, за да напустнемъ сждебната зала. Това удоволствие на г. прокурора, въпрѣки всичко, нѣма да направимъ.

Г-нъ прокурора продължава да подържа, че ние сме искали

да съборимъ правителството

и че сме настроивали гражданитъ едни срещу други. Доказателства за това обаче той не даде на сжда. Той не може и да ги даде, защото нѣма никакъ достатъчни патриотически му фрази, целейки да създаде атмосфера около обвиняемитъ, за да убеди сждебнитъ заседатели въ съществуването на комплотъ, за да бждатъ осждени.

Вие, господа заседатели, сте хора свободни. Вие ще сждитъ свободно и по съвестъ. Вие нѣма да си поставите въпроса,

че правителството, като е възбудило тоя процесъ е влѣзло въ единъ чикмакъ-сокакъ, отъ кждето не може да излѣзе. Вие ще си отговорите — дали нашите довърители сж виновни или не. Речта си прокурора е готвилъ въ кабинетната тишина. Той не ни говори нищо за извършеното въ течението на процеса и не безъ причини. На всичкитъ негови обвинения дадохъ достоенъ отговоръ на шитъ свидетели: абатъ Мюлеръ, Брогли, абатъ Хеги, Валтеръ и др. (въ залата протестира).

— Но внимавайте, господа, да не се създаде лошо впечатление въ странство. Ако подсъдимитъ бждатъ оправдани тѣ ще се зарадватъ, защото има у насъ сждъ, а ако бждатъ осждени всички ще останатъ очудени, че елзасци се третиратъ зле въ Франция, както това бѣше една грѣшка, срещу колада да бждатъ вземени и хвърлени въ затвора.

Комплотъ въ юридическата смисълъ на думата нѣма. Има единъ политически процесъ — да се убие една идея — идеята на автономизма. Идеитъ, обаче,

не се убиватъ.

Последнитъ избори дойдоха да го установятъ. Създаватъ се мжченици, а идеитъ тържествува заедно съ тѣхъ. Искатъ да поставятъ идеитъ въ кафеъ, но тѣ изхвъркатъ къмъ небето.

Не е достатъчно да се четатъ писма или вестникарски статии за проект, за да се поддржа обвинение за комплотъ. Потрѣбно е да ни установите, че тия хора сж се събирали съ намѣрението да действуватъ и да съборятъ управлението.

Комплотъ!.. Да, това добре уйдисва на буржоазията — „тржбете, прочее, ето ви и безпорядѣка който напредва“. Ами кжде ви сж доказателствата? Ще се мине надъ тѣхъ. Ще се припише на подсъдимитъ една чужда, нѣмска култура, ще се създаде около тѣхъ престѣпна атмосфера и играта ще се свърши! И въо бразяватъ си, че това е достатъчно, за да получатъ отъ изненаданитъ заседатели отговори на единъ въпросникъ за осждане. Направили си смѣтката безъ насъ и безъ сждебнитъ заседатели. Такава атмосфера бѣха създали чрезъ пресата и предъ М-ръ председателя, когото заблудиха. Търсеше се начинъ да ни изплашатъ, както и васъ, господа сждебни заседатели, като че ли елзасци сж страхливци.

Облегайки се на свидетелскитъ показания, защитника Жагле заявява, тукъ имаме борци за политическа и административна автономия. Четете манифеста на Хайматбунда и тоя на автономистическата партия. Това е наше

легитимно право,

да защищаваме свободитъ и религията си. Очевидно нѣма комплотъ. Цѣлия елзаски народъ не го вѣрва и се възмущава отъ тоя процесъ. Той ви го доказа съ избора на Д-ръ Риклинъ и Росе за депутати, макаръ че бѣха въ затвора. Внимавайте, господа заседатели, да не изкопаете пропасть между васъ и тоя народъ, защото нищо не ще бжде въ състояние да го запълни. Вие нѣма да осждитъ тия хора, които не сж извършили друго

престѣпление освенъ това да бранятъ свободитъ, религията и езика си — това селско елзаско наречие, което сж го наследили отъ праѣдитъ си.

Следъ Жагле взема думата адвокатъ Фурие: Той казва:

— За да подкрепи съществуването на комплота, прокурора прибѣгна до единъ лйтмотивъ: автономистическото движение е съ германски духъ и има за цѣль да върне Елзасъ и Лотарингия на Германия. Това не е вѣрно. Автономистическото движение е спонтанна проява за защита на областни интереси.

По моего разбиране голѣмото нещастие на Елзасъ и Лотарингия е, че тѣ никога не сж престанали да бждатъ земя за претенции на две раси, на две държави Франция и Германия, защото сж богати и плодородни области.

На 1871 г. Бисмаркъ ги отне отъ Франция по стратегически причини и икономически съображения, поради голѣмитъ богатства надземни и подземни — жельзни руди, поташъ и пр. И за да избѣгне повече тия неприятелски разправии между Германия и Франция за тѣхна смѣтка и на тѣхна територия елзасци издигнаха

знамето на автономията,

още следъ войната отъ 1871 и презъ германския режимъ. Още отъ 1874 г. тѣ искаха отъ Бисмарка да бждатъ респектирани тѣхнитъ права и традиции, а отъ Райстага — да се извърши плебесцитъ. Автономистическото движение разрастваше въ Германия. Тукъ ора тора се силаеше на исторически и статистически данни.

— Но момента за подсъдимитъ дойде, когато тѣ, поради различието въ своя езикъ, минало и традиции не можеха да бждатъ тѣсно свързани къмъ Франция. Не е ли тогава твърде естествено за тия хора на идеализма да се зароди у тѣхъ една твърде благородна идея, за ролята, която Елзасъ и Лотарингия могатъ да изиграятъ за сближението на две голѣми култури, на две голѣми държави Германия и Франция? Елзасъ и Лоренцитъ, които сж били нѣкога френски войници, други пѣтъ германски, защото бивали дѣлени съ

абсурдни граници,

защото сж виждали твърде често, тѣхнитъ огнища опустошавани, тѣ не можеха да не станатъ носители на идеята за голѣмата роля, която тѣхната малка областъ може да изиграе — да станатъ моста за сближението на Германия и Франция. Това престѣпление ли е? Това може ли да се счита за комплотъ? Противното, не е ли една благородна мисия да сдобиятъ своята родина съ една по голѣма справедливостъ? Вие господа сждебни заседатели, не може да бждете на друго мнение и ще отговорите, че тия хора сж невинни, за да бждатъ оправдани и пуснати на свобода.

Взема думата адвокатъ Клайнъ. Той казва:

— За да се разбере добре елзасеца, трѣбва да се познава историята му. Тая история е изпълнена съ индивидуализмъ, отъ който елзасци никога нѣма да се откажатъ и срещу който ще се разбиятъ всички опити за една

насилствена асимилация.

Въ всичкото си време елзасци останаха автономисти.

Така бѣше презъ германското време, така е и сега. Защо се преследватъ днесъ? Липсва духъ на толерантностъ и оттамъ произлѣзе конфликтъ. А това роди болкитъ, създаването на в. в. „Zukunft“, „Volksstimme“ и Хайматбунда и откриха борба за запазване на своитъ културни и религиозни традиции. Да се приписва на тия хора несъществующъ комплотъ, това ще каже, както е било и други пѣтъ, да се борятъ въ името на идеята за автономизма. Процесътъ е рожба на недоволството у правителството.

Ураджийтъ-сиирджии поднасятъ два букета на председателя и прокурора, сжщо като въ театъръ.

Защитника Клайнъ, поради смъртта на баща му, прекъсна речта си. Следъ него взема думата Палмиери адвокатъ отъ Ажачио-Корсика. Той започна:

— Никой не трѣбва да се очудва, като ни вижда тукъ защитници отъ Парижъ, отъ Бретанъ и отъ Корсика. Това трѣбва да ви убеди, че въ Франция има още хора, които искатъ отъ сърдце да сътрудничатъ на едно добро дѣло, на истината и да извикатъ:

— Стига, спретел! когато забележатъ, че една несправедливостъ се извърши.

Прокурорътъ се прояви много жестокъ спрямо тия хора. Заявявамъ, че ако въ тѣхната борба азъ можехъ да видя недобросъвестностъ или въ автономистическото движение чужда ржка, азъ ще затворя папката си и ще си отида. Но какъвъ е тоя процесъ? Комплотъ? Кжде е той? Нѣма го. Това е единъ процесъ за идеи, идеи за автономизма срещу идеята на централизацията, защото автономията ще каже

реакция срещу централизацията,

която още отъ времето на Наполеона следва своя курсъ. Автономизма се противопостави презъ 1925 г., срещу картела, който се установи на власт и поиска да се асимилира населението на Елзасъ съ заплашвания срещу всички привилегии, прерогативи и права на елзасци. Да, много и голѣми грѣшки се извършиха. Хората искатъ реформи, изпрашатъ имъ жандарми; искатъ администратори — тѣ имъ изпрашатъ полицаи. Така се засили автономизма и за да го париратъ измислиха тоя комплотъ. Това е лесно средство, което всѣко правителство употребява.

Но имало групи! Иматъ ги всички организации. Да, това което е позволено за френцитъ, то е забранено за елзасци. Полицейски маниери. Налага се едно пълно и безрезервно оправдание на всички подсъждими, което ще значи едно успокоение въ страната.

Следва пledoаринът на останалитъ адвокати въ идния брой.

Д-ръ П. Вичевъ

Вносътъ на памучно семе отъ Гърция е забранено поради една н въпявила се болестъ по него.

Ипотекарната банка до миналата седмица е раздала надъ 35 милиона лева ипотечни заеми въ София. Следъ като бездомницитъ получатъ нотариални актове ще иматъ право на сключване такъвъ заемъ.

Предложението за миръ

Английски контрапредложения.

Миръ или война

Предложението на Келогъ за премахване на войната, като средство въ националната политика на държавите, наистина се обърна въ предложение за война.

Мжтиха го цѣли петъ мѣсеца и измжтиха запартъкъ. Само Германия безрезервно го възприе. Франция и Англия и до сега още продължаватъ да правятъ контрапредложения и все заблуждаватъ свѣтовното общественое мнение. Ще излъже върно предположението, че като не искатъ да го отхвърлятъ по принципъ, защото цѣлата имъ система въ международната политика се базира на военни агресивни договори, тѣ готвятъ нови войни и изстребления, тормозятъ предложението на Келогъ, та да бактиса самъ той и да се откаже отъ него.

Следъ Франция, сега пъкъ Англия започна съ контрапредложения и резервиратъ си — да се признаятъ съществующитъ договори, да се признаятъ задълженията произлизащи отъ пакта за О. Н., да се признае, че ако една държава наруши договора за миръ развързва ржцетъ на останалитъ. Следъ всичките резерви, Келогъ трѣбва да отговори приема ли ги и тогава ще трѣбва да си дадатъ съгласието и колониялнитъ правителства на Англия.

Очевидно е, че никой сериозно не приема мира, защото всички сж обързани съ договори за война и за война се готвятъ. Гаврата е голѣма. Следъ като залъгаха, че за френския националенъ празникъ 14.VII. т. г. щѣха да го подпишатъ, сега разпиратъ че на есенъ тая работа ще се свърши. Добъръ е Господъ. Всѣка година има по една есенъ. Пъкъ Келогъ все мръна външ. Работъ нѣма да бжде. Презъ есенята ще се произведатъ председателскитъ избори и кой знае какъвъ вѣтръ ще завѣе.

Такова открито излагане, съ толкова безсрамие, не за пръвъ пътъ свѣта вижда. Сждете по нататъкъ пъкъ какви трѣбва да сж въ тайнитъ си отношения.

Военна диктатура

въ Сърбия

Следъ оставката на кабинета Вукичевичъ, сръбския кралъ направи една маневра съ сондажи предъ партийнитъ водачи въ Бѣлградъ и при все това натовари генералъ Хаджичъ да образува кабинета. Хаджичъ е отъ ония офицери, които крепятъ организации като Черната и Бѣла ржка. Очевидно, че силата на последнитъ е голѣма и предъ краля.

Образуването на кабинетъ отъ военно лице води къмъ засилване на сръбския шовинизмъ, на терора въ Сърбия и къмъ по-голѣми размирици на Балканитъ.

За Петричкия край

Завчера въ Народното събрание станаха разисквания по бюджетопроекта на министерството на земледѣлието.

Между говорившитъ, Ив. Ингилизовъ изнесе една доста аргументирана речъ за нуждитъ на Петричкия окръгъ и за безгрижието отъ страна на правителството по отношение на тоя окръгъ.

Следъ като изтъкна, че за създаване поминѣкъ на населението не е направено нищо, оратора си послужилъ съ следнитъ данни:

Пространството земя въ Петричкия окръгъ е 6,788,000 декара, отъ които обработваема площъ 818,608 декара. Средно на стопанство се падатъ 20-30 дек. 80% отъ земята е хлѣмста. Работната земя средно е 25—30%, на която сж настанени около 40,000 стопанства.

Общото производство на цѣлия окръгъ е изчислено срѣдно 5,500 лева годишно за семейство състояще се отъ 5 члена.

Смъртността тамъ е 25.8 на хилядата.

По нататъкъ оратора изтъкна, че както по отношение на земледѣлието, така сжщо и за пжтищата не е проявено никаква грижа. Така напримеръ въ окръга има 8½ клм. общински пжтища, 148 клм. полугодни и около 400 клм. негодни.

За скотовѣдството той намира сжщо, че нищо не е направено и посочва нуждата отъ едно по-голѣмо внимание спрѣмо този край.

Френскитъ социалисти за О. Н.

Полъ Бонкуръ и Брианъ

Около участието на Полъ Бонкуръ, като делегатъ на Франция въ О. Н. цѣлата френска преса се занимава. Занималъ се е и конгреса на социалиститъ, чийто виденъ членъ е той. Конгресътъ съ 2129 гласа срещу 846 е приелъ участието му въ О. Н. Критиката се върти около принципалния въпросъ, какъ може да прави частъ въ една делегация на днешна Франция, която чрезъ своя пръвъ делегатъ Брианъ се противопоставя на всѣка ревизия на мирнитъ договори. Самия Полъ Бонкуръ е заявилъ, че той сподѣля политиката на Бриана.

„L'Avenir“ пише: „Участието на Полъ Бонкуръ въ Женевата нѣма нищо социалистическо. Той не е тамъ единъ социалистически представител, а такъвъ на френското правителство“.

Въ „Victoire“ Густавъ Херве пише: „Участието на Полъ Бонкуръ въ О. Н. е триумфъ на здравия смисълъ и едно отъ стѣпление отъ свещения марксизмъ“.

„Quotidien“ въ връзка съ идеята за обезоржжаванията и за мирнитъ договори пише за Пол Бонкуръ:

„Съ кои аргументи ще защити той тѣзи идеи, когато е невъзможно за единъ социалистъ да представлява Франция въ Женевата? Социалиститъ сж за ревизия на договоритъ, когато правителството е противъ. Какъ тогава единъ социалистъ ще представлява френското правителство?“.

„L'Action Française“ органа на фашиститъ възпроизвежда думитъ на Полъ Бонкуръ:

„Политиката която азъ ще защитавамъ, казалъ той, е тая на г. Брианъ, и ще я защитавамъ публично.“

По отношение на обезоржжаването сжщия казалъ:

„Сигурността трѣбва да се обезпечи преди да се говори за обезоржжаване“.

Изнесохме всичко това, за да се види до какво побъркване сж стигнали и социалистическитъ вождове, които деклариратъ, че сж за ревизията на мирнитъ договори, пъкъ подкрепятъ политиката на Бриана, която е за подържането

Заеми на Балканитъ

Какво се налага отъ Западъ

Нуждитъ отъ заеми за Югославия, Ромъния и България се доведоха до единъ моментъ, когато и тритѣ държави трѣбваше, да предприематъ действия все на едно и сжщо мѣсто. Такава е днешната международна политика, че България като победена трѣбваше да иска разрешение първо отъ О. Н., то да гарантира заема, като че ли то ще го плаща. Както и да е, първия етапъ мина. Наложилъ се изменение въ статутитъ на Б. Н. Б. И то стана.

Дойде втория етапъ. Тукъ вече на Лондонския пазаръ се кръстосаха претенциитъ за заеми на България, Ромъния и Югославия. И тритѣ заеми сж обкржжени съ еднакви почти условия — налагатъ се условия въ статутитъ на банкитъ въ Югославия и Ромъния. Участието и контролата на чужденцитъ трѣбва да се обезпечи.

Като друго важно условие е да се сключатъ арбитражни договори между тия държави. Не напразно по тоя случай френския „Le Temps“ написа цѣла уводна статия, колкото и да се опровергава отъ Бѣлградъ и София.

Така се диктува отъ Лондоръ и Парижъ. Банкеритъ сж най-ефикасния инструментъ въ ржцетъ на голѣмитъ империалисти въ свѣта, за да подчиняватъ политиката на държавитъ. Чрезъ финансово и икономическо обвързване къмъ политическо подчинение. Така се създава робия. И тритѣ тия държави ще получатъ заеми, ала като се изпълнятъ горнитъ условия. Затова голѣма е е сигурността въ София, Бѣлградъ и Букурещъ. Въпросъ е кой и какъ да почне преговоритъ между Бѣлградъ и София. Другото е лесно. О. Н. ще изпълни волята на силнитъ. Асж то е създадено, за да ги слуша и нищо противно на тѣхъ до сега не е извършило.

Различията и неравенството, обаче ще остане да доминира. То пъкъ е потрѣбно на голѣмитъ западни политици за тѣхната сигурност.

на сжщитъ договори т. е. за подържане на робията на десетки милиони народи.

Обърканъ свѣтъ.

Еврейския въпросъ въ Ромъния

Букурещъ, юлий 1928 г.

Другъ отъ най-болнитъ въпроси въ Ромъния е и еврейския. Антисемитизма е свързанъ съ историческото начало на ромънската държава. Въ нея живѣятъ около 1,590,094 евреи, които въ всички времена сж били поставени извънъ законитъ на страната и обектъ на преследване отъ всички ромънски правителства.

Антисемитизма е правителствена политика. Чрезъ него тѣ се крепятъ и на власт. Самитъ ромънски народни маси, не сж антисемитски. Но правителственитъ агенти създаватъ агитации за спекулации и експлоатация отъ еврейството, създаватъ настроение и организиратъ погроми срещу него. Еврейскитъ деца съ голѣми трудности се приематъ въ училищата. Днесъ въ университетитъ нѣма почти нито единъ студентъ еврейинъ, поради антиеврейскитъ студентски и толерирани отъ властѣта побоища. Наистина „Numerus Clausus“ не сжществувала, но е замѣстена съ „Numerus Nullus“.

Общиятъ режимъ и спремо еврейството, както и спремо други малцинства, но най-вече спремо българитъ, защото евреи и българи най-много се преследватъ, се характеризира съ специалния режимъ на насилие, военно положение, военни сждилища, цензура, побои, убийства, ограбване и пр. и пр.

Отъ 1922 год. до сега въ цѣла Ромъния се организиратъ погроми върху еврейството и българитъ. Богата е архивата съ документи по тия въпроси. Дори ромънската властъ отива до тамъ, че съ фалшиви документи оправдава действията на студентскитъ и полицейски изтѣпления. Войската е интервенирала въ такива случаи не за да спре изтѣпленията и убийствата, а да ги улесни и засили.

По сжщия начинъ ромънското правителство лъже и заблуждава и О. Н. Затова ще трѣбва съ по-голѣма настойчивостъ да се изнасятъ всички мизерии предъ човѣшката съвестъ на Европа, за да се види какви катили поддържа днесъ международния институтъ О. Н.

Даулъ Зурловъ

Дѣдо Иванъ

Дѣдо Герги гайдарджията и Атанасъ пѣвеца се върнаха отъ голѣми кярове по панаиритъ. Срещатъ се при Бранкована. Кжде другаде — тукъ е консулатото, тукъ си взематъ тайна.

— Е, дѣдъ Герге, като ходи много, научи ли новината, а?... Галиба, твоята приказка за Дѣдо Ивана, май ще излъже права. По вестницитъ четохъ, че единъ италиански генералъ Нобиле, се качилъ на единъ балонъ и хвъркналъ на горе. Папата го благословилъ и му далъ единъ голѣмъ и тежъкъ, колкото нашата камбана кръсть, да го занесе нѣкъде далечъ, кждето имало само ледове и гдето го казвали северенъ полюсъ. Пъкъ тамъ било студено, и само пойраза духалъ. Та ти разпирямъ, дѣдъ Герге, да мѣ Папата, — този голѣмия кишишъ на католицитъ, единъ много тежъкъ кръсть, да го занесе на ледоветъ, на северния полюсъ де, и тамъ да го забие, та кой мине-замине, кръсть да се прекръсти, свещъ да за

пали и на Бога да се помоли. Ама нали сж грѣховни, не сж отъ нашата вѣра, и Господъ каилъ не станалъ. Задухалъ оня ми ти пойразъ, завъртѣлъ балона, ха на горе, ха на доле, разкъсалъ го на паранъ-парчета и генерала съ цѣлата си рота, — чункимъ той като воененъ съ войска ходи — падналъ на ледоветъ. Ами сега, какво да прави? Тръгналъ по ледоветъ, пъкъ то пусто замръзнало, студено, гдето се казва камъкъ се пука отъ студъ, лъзга се, — върви ли се по ледъ...

— А ба Тодоре, туй да не е върбова сѣнка. Че дай ни де... сто драми отъ каленката и малко краставички и домати, тѣй за два фунта, тѣ баремъ сж евтини, та да видиме, какво ще стане съ генерала. Та после Атанасе, ... думай де... Ама прости хора! Че на дърво безъ коренъ качва ли се!...

— Та ти разпирямъ, дѣдъ Герге, тръгналъ генерала съ ротата си, та вървѣли, вървѣли, ама не имъ споряло и

тамъ замръкнали. Запалили голѣмъ огънь. Ти палилъ ли си на ледъ огънь, та да те стопли? Та и тѣхната работа такава.

Нѣма какво, срамъ не срамъ, биръ, че е генералъ, ударилъ единъ телеграфъ на началството да му помогне. Отива ли се я?... На кого мѣдържи? Намѣрили се като него, чалнати такива, гдето си иматъ по единъ ексикликъ и тѣ тръгнали да го търсятъ, като че ли за круши отиватъ. Ама то не е за всѣка уста лъжница. Тръгнали и се загубили. Та да видишъ ти сетне! Бре, по единъ пошурялъ генералъ сж загубиха, като ти казвамъ стотина ти речи хиляди хора. Разбраха тогава, че всѣка работа си търси майстора. Пъкъ то било комшийско мѣсто съ Дѣдо Ивана. Добре, ама нали сж на ножъ съ него. Где какво станеше сѣ на дѣдо Ивановия грѣбъ го струпваха, зеръ грѣба му нали е широкъ — всичко носи.

Скарали се тамъ китайци нѣкакви, изпобили и изпоклали се. Кой виновенъ?

— Дѣдо Иванъ.

Не плащали чорбаджиитъ на оракиитъ си, гдето цѣло лѣто имъ работили, да изхранятъ

децата си, зарѣзали му работата и си отишли. Кой виновенъ?

— Дѣдо Иванъ.

Дигнало се цѣло ехале противъ робията на влашкитъ пунгаши и си търсятъ правата. Кой виновенъ?

— Пакъ Дѣдо Иванъ.

На голѣмцитъ булкитъ дигнали глава и искатъ адвокати да ставатъ, кметове и депутати да ги избиратъ. Кой виновенъ?

— Все Дѣдо Иванъ.

На нѣкой смѣткитъ му се объркали, на другъ на комаръ не му вървело и все Дѣдо Иванъ виновенъ.

Ей тамъ, на оня началникъ, булката и тя вирнала отъ слободия глава, — шапка искала, нова рокля да й направелъ, горѣщо било въ нашата каскаба, та въ друга да отидела по на хладъ... Я, да я опѣна азъ нея съ сѣрпа и паламарката въ ржка на нивата, че да види ти... какъ и хлѣба ще й се осяда... Ама кой виновенъ?

— Пакъ Дѣдо Иванъ.

— Всички като рекли лошъ Дѣдо Иванъ и туй то. Да не кажатъ подиръ нѣкое куче веднажъ ху... отиде си на хакерене.

— Лоши хора се навѣдиха по свѣта брей!... Я налеи, да пиеме, че Бранкована стигали е запалъ, да напѣлни шишенцето, че и той масрафъ има. Тѣй ли е Тодоре? Правъ ли съмъ? Че ако не се преглеждаме ние и кучетата нѣма да ни ядатъ. Ами не мога да разбера какво искатъ отъ Дѣдо Ивана? Хай на здраве!... Че той налъ ни освободи. Е, хе... малко момче бѣхъ. Помня го. Като дойдоха ония ми ти казаци — едри, ама тѣй, два пжти като Бранкована съ ей такива бююкъ мустаци и съ голѣми калпаци — цѣлъ да се скриешъ въ тѣхъ. А пъкъ конетъ имъ — ангели ти думамъ, Атанасе! Само гдето не ти приказватъ. На краката имъ имаше голѣми, тѣй колкото една върлина остри шишове, че като замахнатъ, как то стоятъ на конетъ, цѣлъ башибузукъ намушватъ и презъ глава го хвърлятъ. Страшна сила ти казвамъ! Кой ще се мѣри съ него? Та налъ Дѣдо Иванъ ни освободи, налъ помня, налъ зная... пакъ той ще ни освободи, каквото щатъ да хоратятъ хората. Белки, ония които го гонятъ сега, трѣбва да сж турци, та сж яли на

Противъ италианския фашизъм

въ защита на малцинствата

„Берлинерът Татеблатъ“ помества статия срещу италианската експедиция на генералъ Нобиле и противъ грандоманията на фашизма въобще.

„Въ цѣлия свѣтъ неуспѣха на експедицията се счита като провала на фашизма. Тя не ще бже разглеждана, като неуспѣхъ само на една несериозна личност, но и като резултати, къмъ които неминуемо води единъ режимъ, който съ голѣми жестове иска да отвлече и заблуди свѣта“.

Вестника сравнява експедицията на Нобиле съ тържествата по откриването на паметника за италианската победа въ Бозенъ (Тиролъ) въ присѣдствието на италианския кралъ, но не и въ присѣдствието на народа, чийто езикъ може да се отнеме, но не и сърдцето. (Касае се за езика и сърдцето на мемскитъ малцинства въ Италия — Горния Адигъ).

„Форверцъ“ отъ друга страна коментира новата декларация на г. Титони, председателъ на италианския сенатъ, съ която той отрича правото на чужденците, да се ползватъ отъ неговата декларация презъ 1919 г., като министъръ тогава на Външнитѣ Работи, съ която пледиралъ създаването на либераленъ режимъ за нѣмскитѣ малцинства въ Тиролитѣ.

Вестника окачествява това повдигане, като едно нечестно и подло дезертиране отъ страна на г. Титони.

Италианскитѣ политически срѣди пъкъ се оплакватъ отъ атакитѣ на чуждата преса по Тиролския въпросъ, съ което се усложнявали твърде много подобрениятѣ отношения между Мусолини и австрийския канцлеръ Зайпелъ.

Журналъ Д'Италия се пита, отъ къде на къде въ Англия да се интересуватъ отъ съдбата на нѣколко хиляди инородци въ Горния Адигъ, а не се говори за много милионитѣ другаре спрѣмо които, режимитѣ сж много по-жестоки отъ колкото тоя на фашизма. Цѣлѣта не е друга, казва сжщия вестникъ, освенъ да се затрудни положението на правителство въ Римъ.

Тая полемика между нем-

Една знаменателна

кореспонденция!

Четеме въ в. „Утро“ нови обвинения срѣщу конференцията на д-вото за О. Н. Тая кореспонденция „произхожда отъ Хага (?), и е датирана отъ 9.VII., а е печатана тукъ на 11. с. м. Да е телеграма не е, — дълга е много. Да произхожда отъ Хага, не може за единъ денъ да пристигне. Я да си кажемъ ачикъ-ачикъ, че тя е писана тукъ въ София отъ г. Тр. Трифоновъ. Интересно е обаче, защо нѣма куража да сложи подписа си, както обича другаре това да прави. Или самъ се срамува отъ тоя маниеръ насоченъ срѣщу другаритѣ му отъ българското д-во за О. Н.

Отъ отпуснатия отъ държавата 100 милиона лв. кредитъ за подпомагане пострадалиятъ отъ земетръса сж изразходвани вече 50 мил. лева.

На населението около Ваякьойското и Мандренското блатата тази година е разрешено да използватъ пашата около тия блатата, когато всѣка друга година се отдаваха на трѣгъ.

ската и италианска преса, отзвукъ, на която ставатъ всички европейски вестници подчертава за лишентъ пътъ и съ дебела линия перфидната игра на великитѣ сили съ положението на малцинствата въ Европа. Каква защита тѣ ще намѣрятъ въ тѣхно лице, когато тѣ сами си оспорватъ правата за чуждо вмѣшателство въ тѣхнитѣ вътрешни работи. Съ всичката си бруталностъ фашизма оспорва правото дори на своя най-силенъ крепитель Англия да му дава съвети. Какво значение тогава ще има О. Н., което се дирижира отъ сжщитѣ велики сили?

Тѣкмо това трѣбва да се изтъкне и добре запомни, че малцинствата сж не само една играчка, но и осждени на денационализация и унищожение отъ сжщитѣ, отъ които тѣ очакватъ защита и подобрене.

Добруджанскитѣ

бѣжанци

Бѣжанцитѣ отъ Добруджа и настанили се въ 16 окръжи на царството нуждаещи се отъ оземляване възлизатъ всичко на 3,071 семейства или 11,659 члена.

Грамотността средъ младитѣ е $\frac{100}{110}$. За вървежа на преселването отъ 1912 година насамъ може да се сжди по следнитѣ цифри: Презъ 1912 г. сж дошли 1.40% отъ общото число на добруджанскитѣ бѣжанци, презъ 1913 г. — 6.40%, презъ 1914 г. — 5.74%, презъ 1915 г. — 1.84%, презъ 1916 г. — 15.77%, презъ 1919 г. — 29.7%, презъ 1920 г. — 11.6%, презъ 1921 г. — 6.30%, презъ 1922 и 1923 г. — 3.79%, презъ 1925 г. — 3.9% и презъ 1926 г. — 8.45%.

Най много значи добруджански бѣжанци сж дошли презъ годинитѣ 1916, 1919 и 1920. Всичкитѣ сж дошли отъ 334 добруджански села и се установили по окръжи както следва: Въ Варненския — 887 семейства съ 3326 члена, въ Бургаския — 106 сем. съ 395 чл., въ Видинския — 50 сем. съ 215 чл., въ Враца — 20 сем. съ 68 чл., въ Мазанлийския — 13 сем. съ 58 чл., въ Пашмаклийския — 2 сем. съ 6 чл., въ Петричкия — 3 сем. съ 16 чл., въ Пловдивския — 43 сем. съ 123 чл., въ Плевенския — 85 сем. съ 329 чл., въ Русенския — 1209 сем. съ 4720 чл., въ София — 34 сем. съ 103 чл., въ Ст. Загорския окръгъ — 22 сем. съ 78 чл., въ Търновския — 70 сем. съ 222 чл., въ Хасковския — 5 сем. съ 15 чл., въ Шуменския — 522 сем. съ 1984 члена.

Въ тая статистика влизатъ само ония които сж регистрирани за оземляване. Що се отнася за София тѣ е погрешна, защото тукъ има надъ 200 семейства настанени по закона.

Народното движение

въ Индия

Борбата на индицитѣ за свобода и независимостъ, противъ експлоатационния и унизителенъ английски режимъ на подтисничество се засилва. Преди мѣсець имаше кървави стѣлкновения по улицитѣ на Калкута. На 16 т. м. английската полиция въ сжщия градъ е открила огънь върху три хиляди души работници, които сж манифестирали. Двадесетъ души сж ранени. Тѣй се управляватъ заробенитѣ народи отъ тѣхнитѣ протектори, които деноношно мислятъ какъ по радикално да ги експлоатиратъ.

Помилване на елзаскитѣ

автономисти

По случай националния празникъ въ Франция на 14 т. м. председателтъ на републиката Дюмергъ е помилвалъ осжденитѣ отъ Колмарския сждъ автономисти Росе, Фашхауеръ и Шалъ. Дръ Риклинъ не е помилванъ.

Да бждатъ помилвани първитѣ трима, е било свързано съ унизителното условие за тѣхъ, да отеглятъ касационната си жалба. Тѣ капитулирали.

Дръ Риклинъ обаче достойно за борбата, която води, счита се за правъ и отказалъ да приеме това унижение. За него нѣма помилване и остава да води борбата предъ сждилищата убеденъ, че каузата на елзасци сж знамето „Елзасъ за елзасци“, за което се бори отъ четиредесетъ години ще възтържествува.

Браво на такъвъ борець.

Русенци въ Силистра

„Висша дипломация“

На 14, 15 и 16 юлий, Русенци върнаха визитата на Силистренци Около 1000 души посетиха Силистра. Твърдѣ ревностни се показаха ромѣнитѣ въ своята инициатива да създадатъ обичай отъ тия посѣщения, на която инициатива и отъ наша страна отговориха съ сжщата „висша“ политика.

„Мижайте да се лжемъ“... При гостуването на Силистренцитѣ въ Русе, миналия мѣсець, начело бѣха разни ромѣнски „високопоставени“ лица, като напримеръ Гжата на бившия Силистренски prefectъ Ташко Пучеря, извъстенъ „голѣмъ приятелъ“ на българитѣ въ Добруджа, който вмѣсто съ памукъ, „гладни“ последнитѣ съ огънь и мечъ. Гжата бѣше придружена отъ цѣла гвардия детективи, все „голѣми приятели“ на българитѣ. Разбира се — така му е редътъ — пило се е наздравца, за приятелството и величието на двата „братски народа“ и сж се изсипали купъ благопожелания, за създаване трайни връзки. За голѣмо очудване, много отговорни фактори мислятъ, че това е много голѣма дипломация, за създаване приятелски отношения между българското и ромѣнско правителства и отъ дветѣ страни се подкрепятъ такива акции.

За приятелство приказватъ, а предпоставитѣ му липсватъ. Може би между правителствата, но не и между народитѣ. Преди всичко трѣбва, търпимостъ, свободи и всѣки да бжде третиранъ, като човѣкъ, а не както сж поставени нашитѣ братя, въ Добруджа. Така разбираме ние добруджанцитѣ подобни акции, така трѣбва да ги разбира и всѣки разуменъ човѣкъ. Ето защо ние добруджанцитѣ съ болка на душата си посрѣщаме декларациитѣ на тия лжеприятели, защото знаемъ, че въ момента, когато музикитѣ сж свирили „Шуми Марица“ и „Траяска Реджила“, подъ звуцитѣ на които ромѣнскитѣ оратори сж продѣнили ушитѣ на слушателитѣ за свободата, честта и имота на българитѣ въ Добруджа, че сж гарантирани, — веригитѣ на добруджанцитѣ, хвърлени въ затворитѣ на ромѣнскитѣ чокои, мощно сж дрънкали, въ знакъ на голѣмъ протестъ, срѣщу гаврата надъ тѣхната сждба и срѣщу „висшата“ политика на дветѣ „братски“ страни.

Нека въ тия дни на „дипломатически“ визити, не забавяме, че имотитѣ на добруджанцитѣ сж още секвестрирани, а тѣ се скитатъ подъ чужди стрѣхи и много отъ тѣхъ се изреждатъ да „стажуватъ“ въ затворитѣ, най-мръсно подлагани на изтезания, като непосредственъ резултатъ отъ визититѣ, тѣй красиво оградени, съ блѣска на лицемѣрието.

Който има сърдце нека понася и робски да търпи.

Т. Добруджанъ

прѣкитѣ данѣци

за м. юний събрани само отъ Русе и Русенска околия възлизатъ надъ 8 милиона лева, а отъ Плевенския — 9,800,000 лева.

Междусъюзнишката

комисия въ България е изпратила до Финансовото м-ство писмо, въ което се съобщава официално, че единадесетата вноска отъ репарационнитѣ ни задължения отъ 5 мил. златни франка съ 1 X.928 год. се отлага за 1 априлъ 1929 година

Голѣми руски маневри

Страховетѣ въ Ромѣния и Полша

Голѣми руски маневри съ участие на всички родове оръжия, ще се произведатъ на ромѣнската и полска граници. Тия маневри сж въ зависимостъ отъ военния договоръ между Полша и Ромѣния срещу Съветска Русия. Маневритѣ иматъ дефансивенъ характеръ и задачите на руския Генераленъ Щабъ е да разбие връзката между ромѣнскитѣ и полскитѣ нападателни войски групи и поотдѣлно да ги разбива.

Френската преса, като предава факта, коментира и безпокойствието, което се създава въ Букурещъ и Варшава отъ тия маневри подчертавайки, че на маневритѣ сж поканени да присѣдствуватъ само литванския и германския военни аташета.

Ромѣнската преса пъкъ въ тая изолация на аташетата на другитѣ държави съзира специални военни съглашения между тритѣ държави, съ което трѣбвало да се обясни надменното държане на Литва спремо Полша и О. Н.

Комисионитѣ

отъ балканскитѣ заеми

Органътъ на сръбската земеделска партия в. „Село“ въ последния си брой по югославянския заемъ пише, че радикалско-демократско-Корошецкото правителство е много настоявало да сключи заема на всѣка цена отъ 14 милиарда динара. А то настоявало заради комисионитѣ. Така банкеритѣ ще получатъ 4% отъ цѣлия заемъ равно на 600 мил. динара а 2% за министритѣ и посрѣдницитѣ около 300 мил. динара.

Отъ цѣлия заемъ 11 милиарда ще се оставятъ въ английската индустрия. За Югославия ще остане около 1,700 милиона динара.

Този заемъ, казва в. „Село“, ще зароби Сърбия.

Ромѣнската опозиционна преса изтъквайки борбата между правителството и национал-цараниститѣ посочва съблазнителнитѣ комисиони, които заема открива за управляющитѣ фактори. Понеже заема възлиза на 250 мил. долари повече отъ 40 милиарда леи, комисионата за банкеритѣ, която е 4% и равна на 10 мил. долари или 1,630 милиона леи ги е докарала всички въ Букурещъ, за да сключатъ по-скоро сдѣлката.

За министритѣ и посрѣдницитѣ се предвижда 2% или повече отъ 800 милиона леи.

Какъ нѣма да се каратъ овълченитѣ капиталисти, когато има да дѣлятъ такива голѣми плячки, а народитѣ нека пѣшкатъ въ гладъ, мизерия и израждане.

Редакцията моли всички

лица и дружества, на които се изпраща в. „Св. Добруджа“ да побързатъ въ най-скоро врѣме да се отчетатъ.

Абонатитѣ, които не сж изплатили абонамента си, умоляватъ се да сторятъ това въ най-скоро врѣме.

Изнесената отъ България захаръ презъ м. юний т. г. възлиза на 1,676,286 кгр., а за вътрешна консумация е изразходвана 2,176,257 кгр. Всичко за първитѣ четири месеци отъ настоящата година сж изнесени 4,497 тона захаръ за 71,966,000 лева.

Данѣкъ багликъ за 1928 — 929 финансова година има да се събира върху 841,255 овце и 1,210,031 кози.

София — Печ. „Съгласие“ Левски 11

Дѣдо Ивана попарата. Тѣй ще излѣзе тя Атанасе!...

— Лошъ, лошъ дѣдъ Герге, ама пакъ безъ него немогатъ.

— Какъ ще могатъ ба? Я му вижъ само царчината, слънцето, гдето се казва не може я изходи. Съ Дѣда Ивана ще се мѣрятъ!... Бранковане, не ме гледай, ами наливай.

— Тѣй де, и азъ тѣй думамъ. Гонятъ вътрищата, пъкъ като имъ опрѣ яйцето, пакъ при Дѣда Ивана тичатъ. Та и тоя италиански генералъ повлече подирѣ си единъ бюлюкъ хора. Ще измратъ всички отъ гладъ и студъ. Тичатъ при Дѣдо Ивана.

— Ти, Дѣдо Иване, лошъ до бъръ, ама ти ще помогнешъ. Тя се разбра, че безъ тебе неможеме.

Ха, синковци, не можете зеръ, ха че пакъ разправявайте — Дѣдо ви Иванъ лошъ билъ!..

Нѣма какво, нали си го знаемъ, добъръ си е човѣка. Скоро му минава и лесно прошка дава.

— Оставетѣ на мене тая работа — дума Дѣдо Иванъ. Че като запретва ржави и, Атанасе плуе на сждитѣ си, — вътре въ една седмица разби ледоветѣ, очисти ги предъ себе си брей, да му се не види съ чи-

лякъ!... Намѣри всички изгубени. Прибра ги, стопли ги, нахрани ги, напои ги, тѣй по казашки, а тѣ плачеха и ржче му цѣлуваха. Ха тѣй, да помнете кой е Дѣдо ви Иванъ.

— Ничево братушки, думатой. И братушки били ги изкара, както виждашъ дѣдъ Герге, добъръ човѣкъ, еша му нѣма.

— А бѣ Бранковане, тоя тамъ, какво ни тѣй много задира?...

— Видя ли, дѣдъ Герге, какъ я забъркахме пакъ? Налъ съмъ ти рекалъ, за Дѣда Ивана много по крѣчмитѣ, да не разправяме. Тя се разбра, че ше ни тимарятъ, ама я Бранковане налѣй, че ще ставамъ да си ходя, зеръ децата ме чакатъ.

— Какво сте се изплашили тѣй бре, и той е като васъ човѣкъ, ходи отъ касаба на касаба хлѣба си да търси. Даулъ Зурлата не сте ли чували?...

— Видишъ ли, Атанасе, какъ ни навикнаха нашитѣ голѣмци, тѣй като си приказваме и да не се върваме. Где да го знай чилияка? Може и той да е като насъ, ама знамъ ли го кой вътъръ го носи, нали сърдцето ми мръдна...

Разградъ, юли 1928 г.